דעם רבינ'ס ליכט

דברים תשפ"ה
גליון 248

אַייְעֶרע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין
וָואס דָא הָאט זִיךְ גִיטָאן (שיהר"ן ר"ט)

דער רייִנער קָווָאל

מִיר הַאלְטְן שוֹין מַמָּשׁ בַּיים שְׁוֶועל פוּן דֶער טָאג תִּשְׁעָה בְּאָב וֶוען גַאנְץ כְּלַל יִשְׂרָאֵל טְרוֹיעֶרְט אוּן מֶען בֶּענְקְט, מֶען טוּט תְּשׁוּבָה אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאל זִיךְ שוֹין מְרַחֵם זַיין אוּן אוֹיפְבּוֹיעֶן דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וָואס אִיז דֶער בַּאדֵייט פוּנֶעם תַּעֲנִית וָואס מִיר גֵייעֶן פַּאסְטְן קוּמֶענְדִיגְן זוּנְטָאג? אֲפִילוּ אַ אִינְגְל וָואס פַּאסְט נִישְׁט עֶסְט מֶען נִישְׁט קַיין פְלֵייש מֶשֶׁךְ דִי נַיין טֶעג, אוּן מֶען טוּט נָאךְ אַנְדֶערֶע סִגוּפִים, מֶען טְרִינְקְט נִישְׁט קַיין וַויין, מֶען הֶערְט נִישְׁט קַיין מוּזִיק, דִי אַלֶע זַאכְן הָאט אַ צִיל, עֶס אִיז נִישְׁט סְתָּם. לָאמִיר זֶען וָואס ר׳ נָתָן שְׁרַייבְּט אִין לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת אוֹיף דֶעם (הלכות הרשאה ג׳).

ר׳ נָתָן שְׁרַייבְּט אַז דֶער עִיקָר תִּיקוּן פוּנֶעם תַּעֲנִית אִיז אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל זִיךְ מִשְׁפֶּטְ׳ן, זִיךְ אִיבֶּער רֶעכֶענֶען אוֹיבּ עֶר פִירְט זִיךְ אוֹיף וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין. אַמָאלִיגֶע צַייטְן אִיז טַאקֶע גֶעוֶוען אַ מִנְהָג אַז אַ טָאג וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ תַּעֲנִית פְלֶעגְט מֶען זָאגְן פַארְן עוֹלָם אַז אַלֶע זָאלְן זִיךְ גוּט אִיבֶּערְקוּקְן אוּן זֶען צוּ מֶען פַארְעֶכְט וָואס מֶען הָאט צוּ פַארְעֶכְטְן וַוייל דָאס אִיז דֶער עִיקָר פוּנֶעם תַּעֲנִית, דֶער חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ.

הַיינְט צוּ טָאג גֵייט דָאס אוֹיךְ אָן. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעהֵייסְן מַאכְן יֶעדְן טָאג הִתְבּוֹדְדוּת, זִיךְ מִשְׁפֶּטְ׳ן אוּן זֶען אוֹיבּ אִיךְ הָאבּ וָואס צוּ פַארְעֶכְטְן, בִּפְרָט וֶוען עֶס קוּמְט אַ תַּעֲנִית דַארְף זִיךְ דֶער מֶענְטְשׁ רִיכְטִיג מִשְׁפֶּטְ׳ן, אוֹיבּ מֶען פִירְט זִיךְ אוֹיף וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין.

אַ אִיד וָואס מִשְׁפָּט זִיךְ, עֶר קוּקְט נָאךְ זַיינֶע מַעֲשִׂים וָואס עֶר טוּט, זַיין עֶסְן, זַיין בַּאנֶעמוּנְג מִיט חֲבֵרִים, כִּבּוּד אָב וָאֵם, זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע, בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, בֵּין אָדָם לַמָּקוֹם, אוּן עֶר אִיז זִיךְ מִשְׁתַּדֵל צוּ פַארְרֶעכְטְן פוּן יֶעצְט אוּן וַוייטֶער, אִיז עֶר זוֹכֶה דוּרְךְ דֶעם צוּ בִּנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וַוייל חֲזַ"ל זָאגְן "כָּל הַמִּתְאַבֵּל עַל יְרוּשָׁלַיִם, זוֹכֶה וְרוֹאֶה בְּשִׂמְחָתָהּ", דוּרְךְ דֶעם וָואס מֶען טְרוֹיעֶרְט אוֹיף יְרוּשָׁלַיִם מֶען קוּקְט זִיךְ אִיבֶּער דִי מַעֲשִׂים, דֶער מֶענְטְשׁ זֶעט אַיין אַז עֶר אִיז שׁוּלְדִיג אִינֶעם חוּרְבָּן – וַוייל דֶער רֶבִּי זָאגְט (תורה ס"ז תנינא) אַז יֶעדֶער אִיד לְפִי זַיינֶע מַעֲשִׂים הָאט עֶר אַ חֵלֶק אִינֶעם חוּרְבָּן. לוֹיט דֶעם קוּמְט אוֹיס אַז וֶוען מֶען מִשְׁפָּט זִיךְ אוּן מֶען פְּרוּבִּירְט צוּ פַארְרֶעכְטְן אַלֶע מַעֲשִׂים אוּן תְּשׁוּבָה טוּן אוֹיף וָואס מֶען הָאט נִישְׁט רִיכְטִיג גֶעטוּן, הָאט עֶר אַ חֵלֶק אִינֶעם בּוֹיעֶן דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וָואס וֶועט בְּקָרוֹב גֶעבּוֹיעֶט וֶוערְן.

דֶער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וֶועט גֶעבּוֹיעֶט וֶוערְן דוּרְךְ מִשְׁפָּט, אַז מִיר וֶועלְן אַרַיינְקוּקְן אִין אוּנְזֶערֶע מַעֲשִׂים אוּן זֶען וָואס מִיר קֶענֶען פַארְרֶעכְטְן, אַזוֹי וִוי מֶען פִירְט אוֹיס סוֹף פוּן דִי הַפְטוֹרָה חֲזוֹן "צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפָּדֶה וְשָׁבֶיהָ בִּצְדָקָה (יְשַׁעְיָהוּ א, כז) צִיּוֹן וֶועט וֶוערְן אוֹיסְגֶעלֵייזְט וֶוען מִיר וֶועלְן זִיךְ מִשְׁפֶּטְ׳ן אוּן גֶעבְּן אַ חֶשְׁבּוֹן אוֹיף דִי מַעֲשִׂים.

אַסַאךְ מָאל ווִיל זִיךְ אַ מֶענְטְשׁ נֶעמֶען אִין דִי הֶענְט, עֶר מִשְׁפָּט זִיךְ אוּן עֶר נֶעמְט אוֹיף זִיךְ אַ גֶעוִויסֶע סִגוּף, צוּם בַּיישְׁפִּיל עֶר גִיבְּט אַוֶועק אִין דִי טֶעג עֶפֶּעס אַ גֶעשְׁמַאקֶע זִיסֶע עֶסְן וָואס עֶר הָאט לִיבּ פַארְן בַּאשֶׁעפֶער, אָדֶער עֶסְט עֶר יָא דִי גוּטֶע זַאךְ אָבֶּער עֶר מַאכְט דִי בְּרָכָה מִיט מֶער כַּוָּונָה אוּן

בֶּענְטְשְׁט אִינֶעוַויינִיג פוּן אַ סִדּוּר גֶעשְׁמַאק, זָאגְט ר׳ נָתָן אַז דוּרְךְ דֶעם אִיז עֶר מְבַטֵּל פוּן זִיךְ טוֹיזְנְטֶער אוּן צֶענְדְלִיגֶע טוֹיזְנְטֶער קִטְרוּגִים אוּן דִּינִים פוּן בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה, וַוייל אַז מִיר מַאכְן דָא אוֹיף דֶער וֶועלְט הִתְבּוֹדְדוּת אוּן מֶען מִשְׁפָּט זִיךְ אוֹיף דִי מַעֲשִׂים, מֶען בַּאנֵייט זִיךְ אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם פוּן דָאסְנַיי, זָאגְן חֲזַ"ל אוֹיף דֶעם "אִם יֵשׁ דִּין לְמַטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה" אוֹיבּ מִיר מִשְׁפֶּטְ'ן זִיךְ אַלֵיין אוֹיף דֶער וֶועלְט וֶוערְט אוֹיבְן אִין הִימְל בָּטֵל דִי מִשְׁפָּט אוֹיף אוּנְז, דֶער מְקַטְרֵג קֶען נִישְׁט גָארְנִישְׁט מְקַטְרֵג זַיין וַוייל עֶס אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען אַ מִשְׁפָּט דָא אוּנְטְן דוּרְךְ דֶעם מֶענְטְשׁ אַלֵיין.

דִי עֵצָה פוּן מִשְׁפָּט אִיז גָאר אַ ווָאוּנְדֶערְלִיכֶע עֵצָה, וַוייל לְפִי דֶעם אֱמֶת אִיז דֶער מֶענְטְשׁ נָאךְ זֵייעֶר וַוייט פוּן בַּאשֶׁעפֶער אוּן לִכְאוֹרָה קוּמְט אִים זֵייעֶר הַארְבֶּע שְׁטְרָאפְן וַוייל יֶעדֶע קְלֵיינֶע מַחֲשָׁבָה אוּן דִּבּוּר וָואס מֶען הָאט גֶעטוּן נִישְׁט וִוי מֶען דַארְף, עַל פִּי פְּשַׁט וֶועט נִישְׁט הֶעלְפְן תְּשׁוּבָה אֲפִילוּ דֶער מֶענְטְשׁ וֶועט אַ גַאנְצְן לֶעבְּן טוּן אַלֶע סָארְטְן סִגּוּפִים אוּן תַּעֲנִיּוֹת קֶען מֶען נִישְׁט תְּשׁוּבָה טוּן אֲפִילוּ נָאר אוֹיף אֵיין שְׁלֶעכְטֶע הִרְהוּר וָואס מֶען הָאט גֶעטְרַאכְט, אָבֶּער מִיט דִי עֵצָה פוּן הִתְבּוֹדְדוּת אַז דֶער מֶענְטְשׁ טוּט זִיךְ אַלֵיין מִשְׁפֶּטְ'ן, עֶר וַוארְט נִישְׁט אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאל אִים שִׁיקְן פוּן אוֹיבְן דִּינִים אוּן דֶערְמַאנוּנְגֶען עֶר זָאל תְּשׁוּבָה טוּן, וֶועט עֶר דוּרְךְ דִי עֵצָה אַלֵיין מְבַטֵּל זַיין פוּן זִיךְ אַלֶע דִּינִים.

הָרַב הֶחָסִיד ר׳ לֵוִי יִצְחָק בֶּענְדֶער זי"ע הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט בַּיי אַ שִׁיעוּר, אַז יֶעדֶע נַאכְט קוּמְט אַרוֹיף דִי נְשָׁמָה פוּן יֶעדְן אִיד אוֹיבְן אִין הִימְל - אַזוֹי וִוי חֲזַ"ל זָאגְן אַז פַארְן גֵיין שְׁלָאפְן דַארְף מֶען גִיבְּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן אוֹיף דִי מַעֲשִׂים וָואס מֶען הָאט גֶעטוּן מֶשֶׁךְ דֶעם טָאג אוּן דֶער מֶענְטְשׁ דַארְף אוּנְטֶערְשְׁרַייבְּן אַז אַלֶעס אִיז רִיכְטִיג – אַז נָאךְ הוּנְדֶערְט אוּן צְוָואנְצִיג וֶוען דֶער מֶענְטְשׁ קוּמְט אַרוֹיף גֶעבְּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן, אִיז דִי טֶעג וָואס דֶער מֶענְטְשׁ הָאט גֶעמַאכְט הִתְבּוֹדְדוּת וֶועט מֶען אִיבֶּערְמִישְׁן דֶעם טָאג אוּן נִישְׁט אַרַיינְקוּקְן דָארְט וַוייל דֶער מֶענְטְשׁ הָאט זִיךְ שׁוֹין גֶע'מִשְׁפָּט אַלֵיין, עֶר הָאט זִיךְ שׁוֹין אִיבֶּערְגֶעבֶּעטְן מִיטְן אוֹיבֶּערְשְׁטְן! דַארְף עֶר מֶער נִישְׁט גֶעבְּן אַ מִשְׁפָּט אוֹיף דֶעם טָאג!

דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אַז דִי טֶעג זָאלְן וֶוערְן אִיבֶּערְגֶעדְרֵייט צוּ שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה אוּן מֶען זָאל קֶענֶען פַארְרֶעכְטְן אַלֶע אוּנְזֶערֶע מַעֲשִׂים אוּן זוֹכֶה זַיין צוּ נֶחָמַת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם דָאס יָאר אָמֵן וְאָמֵן.

איין מעשה׳לע

"וֶוער עֶס וֶועט טְרֶעפְן דִי בִּינְטְל שְׁלִיסְלֶעך וֶועט בַּאקוּמֶען אַן אַייז לֶעקֶער," הָאט מַיין מַאמֶע אוֹיסְגֶערוּפְן הוֹיךְ. דִי מֶעלְדוּנְג אִיז צֶעשְׁפְּרֵייט גֶעוָוארְן אִין אַלֶע ווִינְקְלֶעך פוּן הוֹיז וואוּ מֶען הָאט גֶעמַאכְט אַ גְרִינְטְלִיכֶע אוּנְטֶערְזוּכוּנְג, וָואס דִי פָּאלִיצֵיי אִינְסְטַאנְטְן קֶענֶען זִיךְ פַארְמֶעסְטְן, אָבֶּער דִי שְׁלִיסְלֶעך זֶענֶען נִישְׁט אָפְּגֶעפוּנֶען גֶעוָוארְן.

בַּיי אוּנְז אִין שְׁטוּבּ הֶענְגְט אַ בִּינְטְל שְׁלִיסְלֶעך וָואס מַיינֶע עֶלְטֶערְן בְּרוֹיכְן זֵייעֶר ווִיכְטִיג צוּ קֶענֶען פַארְשְׁפַּארְן אוּן אוֹיפְשְׁפַּארְן טִירְן אָבֶּער דֶער פְּרָאבְּלֶעם אִיז אַז דִי קְלֵיינֶע קִינְדֶער הָאבְּן דָאס זֵייעֶר לִיבּ. מִיט דִי שְׁלִיסְלֶעך שְׁפִּירְן זֵיי זִיךְ מֶעכְטִיג וִוי עֶכְטֶע טַאטֶע-מַאמֶע אוּן דָאס גֶעבְּט זֵיי פִיל צוּ צוּ זֵייעֶר שְׁפִּיל.

בִּיז אֵיין טָאג זֶענֶען דִי שְׁלִיסְלֶעך נֶעְלָם גֶעוָוארְן וִוי אִין וַואסֶער אַרַיין. וואוּ הָאט מֶען נִישְׁט גֶעזוּכְט? מַמָּשׁ וִוי בְּדִיקַת חָמֵץ, אָבֶּער קַיין צֵייכְן פוּן אַ שְׁלִיסְל אִיז נִישְׁט גֶעפוּנֶען גֶעוָוארְן...

"זוּכְט בֶּעסֶער," הָאט מַיין טַאטֶע בַּאפוֹילְן," אָן דִי שְׁלִיסְלֶעך קֶען מֶען נִישְׁט פַארְשְׁפַּארְן דִי הוֹיז אוּן בַּאלְקָאנֶען, עֶפֶענֶען דִי פָּאסְט קֶעסְטְל אוּן מַאגַאזִין.

ס'אִיז בִּכְלַל נִישְׁט קַיין קִינְדֶער שְׁפִּיל. צוּ רוּפְן אַ שְׁלֶעסֶער אוֹיפְצוּבְּרֶעכְן דִי שְׁלֶעסֶער אוּן אִיבֶּערְמַאכְן נַייֶע אִיז נִישְׁט קַיין קְלֵיין-גֶעלְט.

נִישְׁט קַיין אַייז לֶעקֶער אוּן אוֹיךְ נִישְׁט קַיין וָוארֶענוּנְג הָאבְּן גֶעהָאלְפְן טְרֶעפְן דֶער פַארְלוֹירֶענֶעם אוֹצָר. אֲפִילוּ אִיבֶּערְקֶערְן אַלֶע שְׁפִּילֶעךַייֶען פּוּשְׁקֶעס אוּן אוֹיסְגִיסְן לֶעדְלֶעךְ הָאבְּן נִישְׁט אַרוֹיסְגֶעגֶעבְּן אַ זֵכֶר פוּן דִי שְׁלִיסְלֶעךְ, וִוי דִי עֶרְד זָאל דָאס אֵיינְשְׁלִינְגֶען.

אֵיין טָאג אִיז מַיין טַאטֶע אַהֵיימְגֶעקוּמֶען אוּן אוּנְז דֶערְצֵיילְט אַז עֶר אִיז גָאר אַסַאךְ מִתְפַּלֵל אַז דִי שְׁלִיסְלֶעךְ זָאלְן אַפִּירְקוּמֶען.

יֶענֶעם טָאג קְלִינְגְט מַיין חֲתוּנָה גֶעהַאטֶע שְׁוֶועסְטֶער אוּן זָאגְט אַז זִי הָאט אַ קְלֶער אַז אֶפְשָׁר קֶענֶען דִי שְׁלִיסְלֶעךְ לִיגְן בַּאהַאלְטְן אִין רֶענְצְלֶעךְ?

אוּנְזֶערֶע רֶענְצְלֶעךְ לִיגְן פַּארְפַּאקְט אִין בּוֹידֶעם, וואוּ קוּמְט דָארְט אָן שְׁלִיסְלֶעךְ? אָבֶער וָואס טַאקֶע קֶען מֶען דֶערְלֵייגְן דוּרְךְ זוּכְן, הֶעכְסְנְס וֶועט דָאס זַיין אוּמְזִיסְט. מַיין טַאטֶע הָאט גֶענוּמֶען אַ לֵייטֶער אוּן אַרוֹיפְגֶעקְרָאכְן. אֵיין רֶענְצְל נָאכְן צְוֵייטְן אִיז אַרָאפְּגֶעוָוארְפְן גֶעוָוארְן וֶוען דִי קִינְדֶער הֵייבְּן אָן צוּ עֶפֶענֶען דִי טַאשְׁן.

יָא! דִי שְׁלִיסְלֶעךְ זֶענֶען דָארְט גֶעוֶוען. קוּקְט אוֹיס אַז דִי רֶענְצְלֶעךְ זֶענֶען אֵיין טָאג גֶעוֶוען אַ חֵלֶק פוּן דִי קִינְדֶערְ'ס שְׁפִּילֶעךַייֶען וֶוען מִיר זֶענֶען אַהֵיימְגֶעקוּמֶען פוּן יְרוּשָׁלַיִם אוֹיף שַׁבָּת אוּן הָאבְּן דָארְט גֶעפוּנֶען אָן אָרְט פַאר דִי טַייֶערֶע שְׁלִיסְלֶעךְ.

יָא! דִי קְלֵיינֶע תְּפִלָּה הָאט נָאךְ אוֹיסְגֶעפֶעלְט צוּ טְרֶעפְן דִי אֲבֵידָה, וִוי דֶער רֶבִּי זָאגְט: "אַלֶע אֲבֵדוֹת לִיגְן בַּיים צַדִּיק..."

מַעֲשֶׂה ג – דֶער הִינְקֶעדִיגֶער 5

המשך פון זייט 9

הָאט דֶער מֶלֶךְ זִיךְ אָנְגִירוּפְן אוּן הָאט גִיזָאגְט צוּם זָקֵן. אַז דוּ בִּיסְט יוֹא אַזוֹי אֵיין מֶענְטְשׁ. וֶועל אִיךְ דִיר שֶׁענְקֶען. אֵיין סֵפֶר פוּן אַלֶע מִשְׁפָּחוֹת פוּן דִי שֵׁדִים.

וָוארִין סֶע פַאר הַאנְדִין בַּעֲלֵי שֵׁמוֹת. וָואס זֵיי וֵוייסִין מֶער נִיט נָאר פוּן אֵיין מִשְׁפָּחָה. אוּן אֲפִילוּ דִי מִשְׁפָּחָה וֵוייסִין זֵיי אוֹיךְ נִיט אִין גַאנְצִין. אִיךְ וֶועל דִיר גֶעבִּין אֵיין סֵפֶר וָואס דְרִינֶען שְׁטֵייעֶן אַלֶע מִשְׁפָּחוֹת. וָוארִין בַּיי דֶעם מֶלֶךְ זֶענֶען זֵיי אַלֶע פַארְשְׁרִיבְּן. אוּן אֲפִילוּ וֶוער סֶע וֶוערְט גִיבּוֹירִין. וֶועט אוֹיךְ פַארְשְׁרִיבְּן בַּיי דֶעם מֶלֶךְ.

הָאט דֶער מֶלֶךְ גִישִׁיקְט דֶעם אֵיינֶעם וָואס עֶר אִיז מִיט אִים גִיוֶוען. נָאךְ דֶעם סֵפֶר (נִמְצָא הָאט עֶר זֵייעֶר רֶעכְט גִיטָאן וָואס עֶר הָאט אִים אַרַיין גִילָאזְט נָאךְ מִיט אֵיינֶעם וָוארִין זוּסְט וֶועמֶען וָואלְט עֶר גִישִׁיקְט) הָאט עֶר אִים גִיבְּרַאכְט דָאס סֵפֶר. הָאט עֶר גִיעֶפִינְט דָאס סֵפֶר, הָאט עֶר גִיזֶעהְן עֶס שְׁטֵייט דְרִינֶען אֶלֶף אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת זֵייעֶרֶע מִשְׁפָּחוֹת.

הָאט דֶער מֶלֶךְ צוּ גִיזָאגְט דֶעם זָקֵן. אַז זֵיי זָאלִין קֵיין מָאל נִיט מַזִיק זַיין דִי גַאנְצֶע מִשְׁפָּחָה פוּן דֶעם זָקֵן. אוּן הָאט גִיהֵייסִין בְּרֶענְגֶען אַלֶע פַּאטְרֶעטִין פוּן זַיין גַאנְצֶער מִשְׁפָּחָה.

אוּן אֲפִילוּ אַז עֶס וֶועט בַּיי זֵיי גִיבּוֹירִין וֶוערִין אֵיין קִינְד. זָאל מֶען תֵּיכֶף בְּרֶענְגֶען זַיין פַּאטְרֶעט כְּדֵי זֵיי זָאלִין נִיט מַזִיק זַיין קֵיינֶעם פוּן דֶער מִשְׁפָּחָה פוּן דֶעם זָקֵן.

דֶערְנָאךְ אַז סֶע גִיקוּמֶען דִי צַייט פוּן דֶעם זָקֵן אַז עֶר זָאל אַוֶועק גֵיין פוּן דֶער וֶועלְט. הָאט עֶר גִירוּפִין זַיינֶע קִינְדֶער. אוּן הָאט זֵיי צַוָואָה גִילָאזְט.

אוּן הָאט צוּ זֵיי אַזוֹי גִיזָאגְט. אִיךְ לָאז אַייךְ אִיבֶּער דָאס סֵפֶר. אוּן אִיר זֶעט דוֹךְ אַז אִיךְ הָאבּ כֹּחַ צוּ נִיצְן מִיט דֶעם סֵפֶר בִּקְדוּשָׁה. אוּן פוּן דֶעסְט וֶועגִין פָּארְט נִיץ אִיךְ דֶערְמִיט נִיט.

נָאר אִיךְ הָאבּ אֱמוּנָה אִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. זָאלְט אִיר אוֹיךְ דֶערְמִיט נִיט נוּצִין. אֲפִילוּ אַז עֶס וֶועט זִיךְ גִיפוּנֶען אֵיינֶער פוּן אַייךְ. וָואס עֶר וֶועט קֶענֶען נוּצִין דֶערְמִיט בִּקְדוּשָׁה. זָאל עֶר פָּארְט דֶערְמִיט נִיט נוּצִין. נָאר עֶר זָאל הָאבִּין אֱמוּנָה אִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. דֶערְנָאךְ אִיז דֶער חָכָם גִישְׁטָארְבִּין.

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

אין די טֶעג וֶועג אִידִישֶׁע קִינְדֶער בֶּענְקֶען זִיךְ צוּרִיקְצוּקֶערְן צוּם הֵיילִיגְן לַאנְד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וֶועלְכֶע וֶועט בְּקָרוֹב וֶוערְן אוֹיסְגֶעלֵייזְט נָאר דוּרְךְ מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וֶועלְן מִיר בְּרֶענְגֶען עֶטְלִיכֶע מַעֲשִׂיּוֹת אִיבֶּער דִי גְרוֹיסְקַייט פוּן קְדוּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל – מֶען פַארְשְׁטֵייט אַלֵיין אַז מִיר רֶעדְן פוּן דֶער הֵיילִיגֶער לַאנְד וָואס אִידִישֶׁע קִינְדֶער וַוארְטְן שׁוֹין טוֹיזְנְטֶער יָארְן צוּ טְרֶעטְן אוֹיף אִירֶע הֵיילִיגֶע עֶרְד אוּן נִישְׁט דִי נָארִישֶׁע לַאנְד וָואס פַארְמָאגְט נִישְׁט קֵיין שׁוּם מַלְכוּת אוּן פַארְדִינְט זִיךְ בִּכְלָל נִישְׁט דֶער נָאמֶען פוּן אַ מְדִינָה.

אֵיינֶער פוּן דִי גְרוֹיסֶע לִיכְטִיגֶע תַּלְמִידִים פוּן רֶבִּי'ן, וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער חִידוּשׁ אִין זַיין הֵיילִיגֶע עֲבוֹדָה, אִיז גֶעוֶוען ר' יִשְׂרָאֵל הַיילְפְּרִין זַצַ"ל, מֶען פְלֶעגְט אִים אוֹיךְ רוּפְן ר' יִשְׂרָאֵל קַארְדוּנֶר. עֶס אִיז שְׁוֶוער צוּ בַּאשְׁרַייבְּן זַיין הֵיילִיגֶע עֲבוֹדָה, וָואס אִיז גֶעוֶוען אַזוֹי שְׁטִיל אוּן בַּאשֵׁיידְן נָאר צְוִוישְׁן אִים אוּן דֶעם הֵיילִיגְן בַּאשֶׁעפֶער, וֶוער עֶס הָאט נָאר גֶעקוּקְט אוֹיף זַיין לֶערְנֶען אוּן דַאוֶוענֶען, אָדֶער אֲפִילוּ סְתַּם אַזוֹי זַיין רֶעדְן מִיט מֶענְטְשְׁן, אִיז שְׁטַארְק נִתְעוֹרֵר גֶעוָוארְן צוּ תְּשׁוּבָה. גָאר אַסַאךְ שָׁעָה'ן פְלֶעגְט עֶר פַארְבְּרֶענְגֶען אִין וַואלְד צְוִוישְׁן דִי בֵּיימֶער, דָארְטְן לֶערְנֶען תּוֹרָה אוּן רֶעדְן צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן. זַיין רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער אִיז גֶעוֶוען מַמָּשׁ אַזוֹי וִוי מֶען רֶעדְט צוּ אַ גוּטֶער פְרַיינְד, אַזוֹי וִוי זַיין תַּלְמִיד ר' יִשְׂרָאֵל בֶּער אָדֶעסֶער זַ"ל הָאט דֶערְצֵיילְט, עֶר הָאט אִים אַמָאל גֶעטְרָאפְן אִין וַואלְד אִין גֶעהֶערְט וִוי עֶר לֵייגְט פָאר זַיינֶע שְׁאֵלוֹת פַארְן אוֹיבֶּערְשְׁטְן מִיט אַ מוֹרָאדִיגֶע זִיסְקֵייט אוּן תְּמִימוּת: "טַאטֶע, פוּן אֵיין זַייט וִויל אִיךְ אַזוֹי טוּן, אָבֶער פוּן צְוֵוייטְן זַייט אִיז אַזוֹי אוּן אַזוֹי וָואס זָאל אִיךְ טוּן? דִי פֵּירוֹת פוּן זַיין פִיל הִתְבּוֹדְדוּת פְלֶעגְט מֶען זֶען אוֹיף זַיין גֶעוַואלְדִיגֶע יִשּׁוּב הַדַּעַת, אוּן דֶעם חֵן שֶׁל אֱמֶת וָואס הָאט גֶעשַׁיינְט פוּן זַיין לִיכְטִיגְן גֶעזוּכְט.

ר' חַיִּים אִיטְשֶׁע כֹּהֵן וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ חָשׁוּבֶ'ער בִּיאַנֶ'ער חָסִיד, אִיז אַמָאל גֶעפָארְן מִיט זַיין זוּהְן ר' מֹשֶׁה, אַרַיינְצוּגֵיין צוּ עֶטְלִיכֶע צַדִּיקִים אִין חוּץ לָאָרֶץ, אוֹיפְן וֶועג צוּרִיק פוּן חוּץ לָאָרֶץ קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, פָארְנְדִיג אוֹיפְן שִׁיף הָאבְּן זֵיי אָנְגֶעטְרָאפְן

ר׳ יִשְׂרָאֵל קַארְדוּנֶער וָואס אִיז דֶעמָאלְס אוֹיףְ גֶעפָארְן זַיין נְסִיעָה קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זַיי הָאבְּן זִיךְ אַזוֹי צַאמְגֶערֶעדְט צוּזַאמֶען, וֶוען ר׳ חַיִּים אִיטְשֶׁע הָאט פְּלוּצְלוּנְג גֶעפְּרֶעגְט: "זָאג מִיר ר׳ יִשְׂרָאֵל הָאט אִיר בַּאקוּמֶען אַ פַּאסְפָּארְט צוּ אַרַיינְקוּמֶען אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, (עֶס אִיז דֶעמָאלְס גֶעוֶוען אִין דִי צַייט וָואס דִי טֶערְקְן הָאבְּן גֶעוֶועלְטִיגְט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עֶס אִיז זַייעֶר שְׁוֶוער גֶעוֶוען צוּ בַּאקוּמֶען אַ פַּאסְפָּארְט אַרַיינְצוּגֵיין) צוּ זַיין וואוּנְדֶער הָאט אִים ר׳ יִשְׂרָאֵל גֶעעֶנְטְפֶערְט נֵיין! אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין פַּאסְפָּארְט!

אוֹי וֵויי, הָאט זִיךְ דֶער חָסִיד זֵייעֶר דֶערְשְׁרָאקְן, ווִי אַזוֹי פָּארְט אִיר אַזוֹי רוּאִיג, אִיר וֵוייסְט דָאךְ אַז דִי טֶערְקְן זֶענֶען זֵייעֶר שְׁטְרֶענְג, קֶען זַיין אַז דִי גַאנְצֶע לַאנְגֶע נְסִיעָה אוֹיפְן שִׁיף אוּן דִי גֶעלְט מִיט דִי טִרְחָה אִיז אַלֶעס אוּמְזִיסְט, דִי טֶערְקְן וֶועלְן אַייךְ נִישְׁט לָאזְן אַרַיינְגֵיין אָן פַּאפִּירְן.

אָבֶער ר׳ יִשְׂרָאֵל אִיז גֶעבְּלִיבְּן גֶעלַאסְן, אוּן הָאט גֶעעֶנְטְפֶערְט: "אִיךְ הָאבּ זִיךְ מְיַשֵּׁב גֶעוֶוען וֶועגְן דֶעם, מַיין רֶבִּי ר׳ נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זי"ע הָאט גֶעלֶערְנְט אַז צוּ דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל קֶען מֶען זוֹכֶה זַיין אֲפִילוּ נָאר מִיטְן גֵיין ד׳ אַמּוֹת אִין דִי הֵיילִיגֶע לַאנְד, הָאבּ אִיךְ גֶעטְרַאכְט צוּ מִיר, מִמָּה נַפְשָׁךְ אוֹיבּ וֶועט מֶען מִיר לָאזְן אַרַיינְגֵיין אִיז זִיכֶער גוּט, אוּן אוֹיבּ נִישְׁט, אִיז דָאךְ דָא אַ שְׁטִיקְל וֶועג פוּן וואוּ דִי שִׁיף דֶערְגְרַייכְט דֶער בְּרֶעג פוּן יַם, בִּיז דִי פְּלַאץ וואוּ דִי שׁוֹמְרִים שְׁטֵייעֶן אוּן קוּקְן אִיבֶּער דִי פַּאפִּירְן פוּן יֶעדְן אֵיינֶעם, אִיז דָא מֶער ווִי פִיר טְרִיט צוּ גֵיין, קֶען טַאקֶע זַיין אַז זֵיי וֶועלְן מִיר בַּאלְד אַהֵיים שִׁיקְן צוּרִיק, וֶועל אִיךְ כָאטְשׁ מִיט דִי קוּרְצֶע וֶועג פוּן דִי שִׁיף בִּיז דִי שׁוֹמְרִים, זוֹכֶה זַיין מִיטְן אוֹיבֶּערְשְׁטְנְ׳ס הִילְף צוּ זַיין אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל!

צוּם סוֹף הָאט ר׳ יִשְׂרָאֵל זוֹכֶה גֶעוֶוען אוֹיסְצוּפִירְן זַיינֶע הֵיילִיגֶע כִּסּוּפִים לַפּוֹעַל, מֶען הָאט אִים גֶעלָאזְט אַרַיינְקוּמֶען אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אָן קַיין שׁוּם עִכּוּב אָדֶער שְׁטֶער. ר׳ מֹשֶׁה כֹּהֵן הָאט דֶערְצֵיילְט דִי מַעֲשֶׂה פַאר הָרַב הֶחָסִיד ר׳ יִשְׂרָאֵל נַחְמָן בּוּרְשְׁטֵיין ז"ל אוּן הָאט אִים גֶעזָאגְט: "מַיין טַאטֶע אִיז אַזוֹי נִתְפָּעֵל גֶעוָוארְן פוּן דִי תְּמִימוּת׳דִיגֶע תְּשׁוּבָה פוּן ר׳ יִשְׂרָאֵל, אוּן הָאט מִיר גֶעזָאגְט: גֶעבּ אַ קוּק דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּן אַן אֱמֶת׳ע אֱמוּנַת צַדִּיקִים מִיט אַזַא פְּשִׁטוּת, וָואס קֶען צֶעבְּרֶעכְן אֲפִילוּ אַזֶעלְכֶע אַייזֶערְנֶע מוֹיעֶרְן".

(אוֹצַר נַחֲמֵנִי קי"ד)

ר׳ מִיכַל זְלָאטְשׁוּבֶער הָאט גֶעהַאט אַ זוּן ר׳ וֶועלְוְול זְבַּארִיזְשֶׁער, עֶר אִיז גֶעקוּמֶען וואוּינֶען אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֵיינְמָאל וֶוען זַיין רֶעבֶּעצִין אִיז גֶעגַאנְגֶען צוּם יַם וַואשְׁן דִי וֶועשׁ, הָאט אַ דוּרְכְגֵייעֶר אַ זָאג גֶעגֶעבְּן: "אוֹי דָאס אִיז דָאךְ דִי זְבַּארִיזְשֶׁער רֶעבֶּעצִין! הָאט זִי זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: "בֶּעסֶער צוּ זַיין אַ וַואשֶׁערִין דָא, ווִי אֵיידֶער אַ רֶעבֶּעצִין אִין חוּץ לָאָרֶץ!"

דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם הַקָּדוֹשׁ הָאט גֶעזָאגְט אַז עֶר ווִיל קוּמֶען קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְשַׁמֵּשׁ זַיין דֶעם אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ אוּן זַיין אַ פְּשׁוּטֶ׳ער אִיד אַבִּי זוֹכֶה צוּ זַיין צוּ קוּמֶען קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל!

פארזעצונג אויף זייט 10

אונטערוועגנס #6

בַּיי רֶבִּי נַחוּם'ס נְסִיעוֹת

אִין קוּרְצְן פוּן פְרִיעֶר:

רֶבִּי נָתָן וֶוערְט אַ חָתָן צוּ זַיין דֶערְהוֹיבֶּענֶעם שְׁוֶוער, רֶבִּי דָוִד צְבִי אוֹיעֶרְבַּאך זַצַ"ל, וֶועלְכֶער אִיז גֶעבּוֹירְן גֶעוָואָרְן דוּרְךְ אַ בְּרָכָה פוּנֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָדוֹשׁ.

יֶעצְט לֵיינְט וַוייטֶער:

דֶער קְלֵיינֶער דָוִד צְבִי אִיז גֶעוַואקְסְן אוּנְטֶער דִי וַואכְזַאמֶע שָׁאטְן פוּן זַיינֶע הֵיילִיגֶע עֶלְטֶערְן. פוּן פִּיצְלֶערְהֵייט אָן, הָאט מֶען אִים שׁוֹין מְחַנֵךְ גֶעוֶועְן צוּ תּוֹרָה אוּן יִרְאַת שָׁמַיִם. אוּן דָאס קִינְד הָאט אַוַודְאַי נִישְׁט אַנְטוֹישְׁט דִי עֶלְטֶערְן וֶועלְכֶע הָאבְּן אַזוֹי אוֹיסְגֶעוַוארְט אוֹיף זֵייעֶר בֶּן יָחִיד. פוּן גָאר אַ יוּנְגְן עֶלְטֶער הָאט עֶר שׁוֹין אַרוֹיסְגֶעוִויזְן זַיינֶע קֶענְטֶענִיסְן אוּן כִּשְׁרוֹנוֹת.

אִין אַ טָאג אִיז דֶער שְׁטָאט סְטַאנִיסְלָאוו אַיינְגֶעהִילְט גֶעוָוארְן אִין אַ טְרוֹיעֶר אוּן צַעַר. דָאס אֲבֵלוּת הָאט זִיךְ גֶעשְׁפִּירְט אִין יֶעדֶעס ווִינְקְל. אַז אַ צַדִיק גֵייט פוּן דֶער וֶועלְט אִיז דָאס אַן אֲבֵידָה פַאר דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט. דֶער צַדִיק וְקָדוֹשׁ, רֶבִּי אֲרִי' לֵייבִּישׁ זַצַ"ל, פוּן דִי גְרֶעסְטֶע תַּלְמִידִים פוּן דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב, אִיז לַיידֶער נִפְטַר גֶעוָוארְן.

שְׁוֶוער אִיז גֶעוֶועְן זִיךְ צוּ עֶרְהוֹילְן פוּן דֶעם קְלַאפּ. דָאס קוֹל תּוֹרָה פוּן דֶעם צַדִיק אִיז פְלוּצְלוּנְג פַארְשְׁטוּמְט גֶעוָוארְן, אָבֶּער מֶער פוּן אַלֶעם הָאבְּן מֶענְטְשְׁן זִיךְ מְצַעֵר גֶעוֶועְן אוֹיף דֶער קְלֵיינֶער אוּמְשׁוּלְדִיגֶער יָתוֹמְ'ל, דָוִד צְבִי, וֶועלְכֶער אִיז אַצִינְד גֶעבְּלִיבְּן אָן קַיין פָאטֶער וָואס זָאל זִיךְ אוּמְקוּקְן אוֹיף אִים.

וֶוער וֶועט מִיט אִים לֶערְנֶען תּוֹרָה? וָואס וֶועט אוֹיסְוַואקְסְן פוּן אִים? אַזַא הֵיילִיגֶע נְשָׁמָה דַארְף אַ טַאטֶע וָואס זָאל אִים עֶרְצִיעֶן. קַיין אֵיינֶער פוּן דִי שְׁטָאטְלַייט הָאבְּן נִישְׁט גֶעווּאוּסְט אַז ס'אִיז אַ שָׁאד פַאר זֵייעֶר זָארְג, אַלֶעס אִיז שׁוֹין מְסֻדָר אוֹיפְן שֶׁענְסְטְן אוֹפָן... אָנְגֶעהוֹיבְּן פוּן דִי עֶרְשְׁטֶע נַאכְט נָאךְ דִי פְּטִירָה, אִיז דֶער טַאטֶע גֶעקוּמֶען צוּ דָוִד צְבִי אוּן גֶעלֶערְנְט מִיט אִים תּוֹרָה וִוי עֶר זָאל זַיין צוּרִיק לֶעבֶּעדִיג אוֹיף דֶער וֶועלְט.

דָאס צוּ בַּאגְרַייפְן אִיז הֶעכֶער אוּנְזֶערֶע הַשָׂגוֹת, אָבֶּער מֶען קֶען זִיךְ פָארְשְׁטֶעלְן אַז ס'אִיז נִישְׁט גֶעוֶועְן קַיין פָּשׁוּטֶ'ע לִמוּדִים. תּוֹרָה וָואס אַזַא הֵיילִיגֶער צַדִיק אִיז מַמְשִׁיךְ פוּן עוֹלָם הַבָּא אִיז גָאר אוֹיף אָן אַנְדֶערֶע דַרְגָה...

אַזוֹי הָאט דֶער קְלֵיינֶער דָוִד צְבִי מַשִׂיג גֶעוֶועְן תּוֹרָה וַוייט מֶער וִוי אַנְדֶערֶע קִינְדֶער אִין זַיין עֶלְטֶער. קַיין שׁוּם חֵדֶר אָדֶער יְשִׁיבָה אוֹיף דֶעם עוֹלָם וָואלְט אִים נִישְׁט גֶעקֶענְט אַזוֹי

מְחַנֵּךְ זַיין וִוי זַיין הֵיילִיגֶער פָּאטֶער.
אַצִּינְד קֶען מֶען זִיךְ שׁוֹין אַלֵיין פָאְרשְׁטֶעלְן אַז רֶבִּי דָּוִד צְבִי אִיז אוֹיסְגֶעשְׁטִיגְן אַ גְרוֹיסֶער תַּלְמִיד חָכָם אוּן וֶוען ס'אִיז גֶעקוּמֶען צוּ שִׁידוּכִים הָאבְּן אִים אַלֶע גֶעוָואלְט אַרַיינְכַאפְּן פַאר אַן אֵיידֶעם. צוּם סוֹף הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען אִים צוּ בַּאקוּמֶען רֶבִּי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן כַּ"ץ פוּן דֶער שְׁטָאט בְּרָאד, וֶועלְכֶער אִיז פַארֶעכְנְט גֶעוֶוען אַלְס אַ גָאוֹן אוּן צַדִּיק אוּן דֶערְצוּ אַ גְרוֹיסֶער יַחְסָן, שְׁטַאמֶנְדִיג בֶּן אַחַר בֶּן פוּן הגה"ק רֶבִּי נַפְתָּלִי הַכֹּהֵן כַּ"ץ, דֶער בַּעַל סְמִיכַת חֲכָמִים. אוֹיךְ גֶעלְט הָאט אִים נִישְׁט גֶעפֶעלְט אוּן אַז עֶר הָאט גֶעזוּכְט אַן אֵיידֶעם פַאר זַיין גֶערָאטֶענֶעם טָאכְטֶער, הָרַבָּנִית הַצַּדֶּקֶת הֶענָא עָלֶיהָ הַשָּׁלוֹם, הָאט עֶר גֶעשְׁטְרֶעבְּט נָאר אוֹיפְן גְרֶעסְטְן אוּן עֶר הָאט טַאקֶע זוֹכֶה גֶעוֶוען דֶערְצוּ.

תּוֹרָה מִתּוֹךְ יְגִיעָה

דֶער אִינְגֶער חָתָן הָאט נִישְׁט גֶעוואוּסְט אַז עֶר פַארְמָאגְט סְפֶּעצִיעֶלֶע הִימְלִישֶׁע תּוֹרָה וָואס נָארְמַאלֶערְהַייט אִיז מֶען נִישְׁט זוֹכֶה דֶערְצוּ. עֶר הָאט גֶעמֵיינְט אַז אַזוֹי קוּמְט דָאס, בַּיינַאכְט לֶערְנְט מֶען מִיטְן טַאטְן...

זַייעֶנְדִיג אִין בְּרָאד לְכָבוֹד זַיין שִׁידוּךְ שְׁלִיסְן הָאט מֶען מְכַבֵּד גֶעוֶוען דֶעם פְּרִישְׁן חָתָן צוּ זָאגְן תּוֹרָה. ר' דָּוִד צְבִי מַאכְט נִישְׁט קֵיין וֶועזְן פוּן זִיךְ, עֶר שְׁטֶעלְט זִיךְ אוֹיף אוּן עֶר הֵייבְּט אָן צוּ זָאגְן אַ טִיפֶע פִּלְפּוּל פוּל מִיט חֲרִיפוּת אוּן בְּקִיאוּת וָואס הָאט אַלֶעמֶען גֶעלָאזְט שְׁטֵיין גֶעפְּלֶעפְּט. דִי פְּשׁוּטֵי עַם הָאבְּן גְלַייךְ פַארְלוֹירְן זֵייעֶר קָאנְצֶענְטְרַאצִיעֶ אוּן דִי גְרוֹיסֶע תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, צְווִישְׁן זֵיי דֶער בַּעַל נוֹדָע בִּיהוּדָה, רֶבִּי זַלְמָן מַרְגָּלִיּוֹת זַצַ"ל, אוּן רֶבִּי גֶּרְשׁוֹן קִיטוֹבֶער זַצַ"ל, דֶער שְׁוָואגֶער פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב, זֶענֶען גֶעבְּלִיבְּן פַארְגַאפְט.

"וִוי הָאט עֶר יוּנְגֶער בָּחוּרְ'ל אַזֶעלְכֶע הַשָּׂגוֹת אִין יְדִיעוֹת הַתּוֹרָה?" הָאבְּן זֵיי זִיךְ גֶעוואוּנְדֶערְט. "ס'אִיז נִישְׁט קֵיין שְׁטֵייגֶערְלִיכֶע תּוֹרָה," הָאבְּן זֵיי גְלַייךְ פַארְשְׁטַאנֶען.

"בָּחוּרְ'ל טַייעֶרֶער, וֶוער הָאט דָאס אַלֶעס גֶעלֶערְנְט מִיט דִיר?!" הָאבְּן זֵיי אִים גֶעפְרֶעגְט.

"אַה, דִי תּוֹרָה? דָאס הָאבּ אִיךְ גֶעלֶערְנְט מִיט מַיין פָאטֶער וֶועלְכֶער אִיז שׁוֹין אוֹיפְן עוֹלָם הָאֱמֶת..."

אוֹיף אַזַא תְּשׁוּבָה הָאט מֶען זִיךְ נִישְׁט גֶערָאכְטְן, אָבֶּער אַצִּינְד אִיז שׁוֹין אַלֶעס קְלָאר גֶעוָוארְן, פוּן וואוּ עֶס נֶעמְט זִיךְ אַזַא בְּקִיאוּת אִין תּוֹרָה. יֶענֶע נַאכְט וֶוען רֶבִּי דָּוִד צְבִי הָאט זִיךְ גֶעלֵייגְט וִוי יֶעדֶע נַאכְט אִיז זַיין טַאטֶע נִישְׁט עֶרְשִׁינֶען צוּ לֶערְנֶען מִיט אִים, אוֹיךְ נִישְׁט דֶעם אַנְדֶערְן טָאג אוּן אִין דִי פָאלְגֶנְדֶע טֶעג. עֶר אִיז פָּשׁוּט מֶער נִישְׁט גֶעקוּמֶען.

וֶוען דִי מַאמֶע אִיז גֶעוואוּיר גֶעוָוארְן דֶערְפוּן הָאט זִי גֶעהַאט גְרוֹיס צַעַר אוּן חֲלִישַׁת הַדַּעַת. "מִיט וֶועלְכֶע זִינְד אִיז מַיין צַדִּיקְ'ל גֶעשְׁטְרוֹיכְלְט גֶעוָוארְן חַס וְשָׁלוֹם אַז דֶער טַאטֶע קֶען מֶער נִישְׁט קוּמֶען צוּ אִים," הָאט זִי זִיךְ גֶעעֶרְגֶעט. קוּקְט אוֹיס אַז זִי אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען קֵיין קְלֵיינֶע צַדֶּקֶת אַז זִי הָאט דָאס אַלֶעס מַשִּׂיג גֶעוֶוען.

אִין אִיר קְלֶעם אִיז זִי גֶעפָארְן קֵיין סְטַאנִיסְלָאוו צוּ אִיר מַאנְ'ס קֶבֶר אוּן זִיךְ אוֹיסְגֶעגָאסְן דָאס הַארְץ אוֹיף דֶעם וָואס אִיר גְרוֹיסֶער זוּן אִיז מֶער נִישְׁט זוֹכֶה צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה פוּן עוֹלָם הַבָּא.

יֶענֶע נַאכְט וֶוען זִי הָאט זִיךְ גֶעלֵייגְט שְׁלָאפְן הָאט זִיךְ אִיר הֵיילִיגֶער מַאן בַּאוִויזְן צוּ אִיר אִין

מַעֲשֶׂה ג – דֶער הִינקֶעדִיגֶער 5

אַמָאל אִיז גִיוֶוען אַ חָכָם. אוּן דֶער קֵיסָר פוּן דֶער מְדִינָה אִיז גִיוֶוען אַ גְרוֹיסֶער אַפִּיקוֹרֶס אוּן עֶר הָאט גִימַאכְט דִי גַאנְצֶע מְדִינָה פַאר אַפִּיקוֹרְסִים.

אִיז גִיגַאנְגֶען דֶער חָכָם אוּן הָאט גִירוּפְן דִי גַאנְצֶע מִשְׁפָּחָה זַיינֶע. אוּן הָאט צוּ זֵיי גִיזָאגְט. אִיר זֶעט דוּךְ. אַז דֶער קֵיסָר אִיז אַ גְרוֹיסֶער אַפִּיקוֹרֶס אוּן הָאט גִימַאכְט דִי גַאנְצֶע מְדִינָה פַאר אַפִּיקוֹרְסִים אוּן אַ טֵייל פוּן אוּנְזֶער מִשְׁפָּחָה. הָאט עֶר שׁוֹין אוֹיךְ גִימַאכְט פַאר אַפִּיקוֹרְסִים. בְּכֵן לָאמִיר זִיךְ אַוֶועק לָאזִין אִין דֶער מִדְבָּר כְּדֵי מִיר זָאלִין בְּלַייבְּן בַּיי אוּנְזֶער אֱמוּנָה אִין גָאט בָּרוּךְ הוּא.

זֶענֶען זֵיי מְרוּצָה גִיוָוארִין דְרוֹיף. הָאט דֶער חָכָם גִיזָאגְט אֵיין שֵׁם הָאט עֶס זֵיי גִיבְּרַאכְט צוּ אֵיין מִדְבָּר. אִיז אִים נִישְׁט גִיפֶעלִין דִי מִדְבָּר. הָאט עֶר ווִידֶער גִיזָאגְט אֵיין שֵׁם הָאט עֶס זֵיי אַוֶועק גִיטְרָאגְן צוּ אֵיין אַנְדֶערֶע מִדְבָּר.

אִיז אִים דִי מִדְבָּר אוֹיךְ נִיט גִיפֶעלִין. הָאט עֶר נָאךְ גִיזָאגְט אֵיין שֵׁם. הָאט עֶס זֵיי ווִידֶער גִיבְּרַאכְט צוּ אֵיין אַנְדֶערֶע מִדְבָּר. אִיז דִי מִדְבָּר אִים יוֹא גִיפֶעלִין.

אוּן דִי מִדְבָּר אִיז גִיוֶוען נָאהְנְט צוּ דִי צְוֵויי טוֹיזִינְט בֶּערְג (הַנַּ״ל) אִיז דֶער חָכָם גִיגַאנְגֶען. אוּן הָאט גִימַאכְט אֵיין עִיגוּל (כְּלוֹמֶר אַרוּם גִיקְרַייסְט) אַרוּם זֵיי אַז קֵיינֶער זָאל נִיט קֶענֶען צוּ טְרֶעטִין צוּ זֵיי.

אוּן עֶס אִיז פַאר הַאנְדִין אַ בּוֹים. וָואס אַז מִזָאל דֶעם בּוֹים אָן טְרֶענְקִין וָואלְט פוּן אוּנְז (הַיינוּ פוּן דִי שֵׁדִים) גָאר נִיט גִיבְּלִיבְּן. אִיבֶּער דֶעם שְׁטֵייעֶן תָּמִיד פוּן אוּנְז וָואס זֵיי גְרָאבְּן טָאג אוּן נַאכְט אוּן לָאזִין נִיט צוּ קֵיין וַואסֶער צוּ דֶעם בּוֹים.

הָאט אִים גִיפְרֶעגְט דֶער אַנְדֶערֶער: נָאךְ וָואס בַּאדַארְף מֶען שְׁטֵיין טָאג אוּן נַאכְט אוּן גְרָאבִּין. אַ מֶער ווִי מִגְרָאבְּט אָפּ אֵיין מָאל אַז דָאס וַואסֶער זָאל נִיט קֶענֶען צוּ קוּמֶען. אִיז שׁוֹין גִינוּג.

הָאט עֶר אִים גִיעֶנְפֶערְט. בַּאֲשֶׁר עֶס אִיז בַּיי אוּנְז פַארְהַאנְדְן מְדַבְּרִים (כְּלוֹמֶר רֵיידֶערְס) אוּן דִי מְדַבְּרִים גֵייעֶן אוּן מַאכִין קְרִיג צְווִישְׁן דֶעם מֶלֶךְ אוּן צְווִישְׁן דֶעם מֶלֶךְ אוּן דוּרְךְ דֶעם וֶוערְט מִלְחָמוֹת. אוּן דוּרְךְ דִי מִלְחָמוֹת וֶוערְט עֶרְד צִיטֶערְנִישׁ. פַאלְט אַיין דִי עֶרְד וָואס אַרוּם דֶעם גְרָאבְּן קָאן קוּמֶען וַואסֶער צוּם בּוֹים.

אִיבֶּער דֶעם מוּז מֶען שְׁטֵיין תָּמִיד אוּן גְרָאבִּין. אוּן אַז עֶס וֶוערְט אַ מֶלֶךְ צְווִישְׁן אוּנְז. מַאכְט מֶען פַאר אִים כָּל הַלֵיצָנוּת. אוּן מְאִיז פְרֵיילִיךְ. דֶער שְׁפֶּעט ווִי עֶר הָאט מַזִיק גִיוֶוען אַ קִינְד אוּן ווִי דִי יוֹלֶדֶת טְרוֹיעֶרְט דְרוֹיף. אוּן דֶער וַוייזְט אֵיין אַנְדֶער לֵיצָנוּת. אוּן אַזוֹי כַּמָה אִירְלֵיי לֵיצָנוּת.

אוּן אַז דֶער מֶלֶךְ קוּמְט אִין שִׂמְחָה אַרַיין גֵייט עֶר אוּן שְׁפַּאצִירְט זִיךְ מִיט דִי שָׂרֵי מְלוּכָה. אוּן פְּרוּבְט זִיךְ אוֹיסְרַייסִין דֶעם בּוֹים. וָוארִין אַז דֶער בּוֹים זָאל גָאר נִיט זַיין. וָואלְט אוּנְז זֵייעֶר גוּט גִיוֶוען.

אוּן דֶער מֶלֶךְ שְׁטַארְקְט זִיךְ דָאס הַארְץ זֵייעֶר כְּדֵי עֶר זָאל אוֹיסְרַייסִין דֶעם בּוֹים אִין גַאנְצִין. ווִי עֶר קוּמְט צוּם בּוֹים. טוּט דֶער בּוֹים אַ גְרוֹיסֶע גִישְׁרֵיי. אַזוֹי פַאלְט אוֹיף אִים אַ פַּחַד מוּז עֶר זִיךְ אוּם קֶערִין.

אַמָאל אִיז גִיוָוארְן אַ נַייעֶר מֶלֶךְ בַּיי אוּנְז (דְהַיינוּ בַּיי שֵׁדִים. וָוארִין דָאס הָאט אַלְץ דֶערְצֵיילְט דֶער וָואלְקִין צוּ דֶעם שְׁלִיחַ כַּנַּ״ל) הָאט מֶען פַאר אִים גִימַאכְט גְרוֹיסֶע לֵיצָנוּת. כַּנַּ״ל. אִיז עֶר אַרַיין גִיקוּמֶען אִין גְרוֹיס שִׂמְחָה אוּן הָאט זִיךְ גִימַאכְט אַ שְׁטַארְק הַארְץ זֵייעֶר.

אוּן הָאט גִיוָואלְט אוֹיס רַייסִין דֶעם בּוֹים גָאר אִין גַאנְצִין אוּן אִיז אַרוֹיס גִיגַאנְגֶען זִיךְ שְׁפַּאצִירְן מִיט זַיינֶע שָׂרִים אוּן הָאט זִיךְ זֵייעֶר גִישְׁטַארְקְט דָאס הַארְץ. אוּן אִיז צוּ גִילָאפִין אוֹיסְרַייסִין דֶעם בּוֹים אִין גַאנְצִין. ווִי עֶר אִיז גִיקוּמֶען צוּם בּוֹים.

הָאט עֶר אוֹיף אִים אַ גְרוֹיסִין גִישְׁרֵיי גִיטָאן. אִיז אוֹיף אִים גִיפַאלְן אַ פַּחַד. הָאט עֶר זִיךְ אוּם גִיקֶערְט אוּן אִיז גִיוֶוען אִין גְרוֹיס כַּעַס. אוּן אִיז קְרִיק גִיגַאנְגֶען. דֶערְוַוייל הָאט עֶר אַ קוּק גִיטָאן הָאט עֶר דֶערְזֶעהְן מֶענְשְׁן זִיצִין (דָאס אִיז גִיוֶוען דֶער חָכָם הַנַּ״ל מִיט זַיינֶע מֶענְשִׁין)

הָאט דֶער מֶלֶךְ גִישִׁיקְט פוּן זַיינֶע לַייט. אַז זֵיי זָאלִין עֶפֶּיס טוּן (דְהַיינוּ מַזִיק זַיין זֵיי אַזוֹי וִוי זֵייעֶר שְׁטֵייגֶער אִיז) וִוי דִי מִשְׁפָּחָה פוּן דֶעם חָכָם הָאבִּין זֵיי דֶער זֶעהְן אִיז אוֹיף זֵיי גִיפַאלִין אַ גְרוֹיסֶער פַּחַד.

הָאט זִיךְ דֶער זָקֵן (דְהַיינוּ דֶער חָכָם הַנַ״ל) אָנְגִירוּפְן צוּ זֵיי שְׁרֶעקְט אַייךְ נִיט. וִוי דִי שֵׁדִים זֶענֶען אַהִין גִיקוּמֶען הָאבִּין זֵיי נִשְׁט גִיקֶענְט צוּ טְרֶעטִין מַחְמַת דֶעם עִיגוּל וָואס אַרוּם זֵיי אִיז גִיוֶוען.

הָאט עֶר גִישִׁיקְט אַנְדֶערֶע שְׁלוּחִים. הָאבִּין זֵיי אוֹיךְ נִשְׁט גִיקֶענְט צוּ טְרֶעטִין. אִיז דֶער מֶלֶךְ גִיקוּמֶען אִין גְרוֹיס כַּעַס אַרַיין אוּן אִיז אַלֵיין גִיגַאנְגֶען אוּן עֶר הָאט אוֹיךְ נִיט גִיקֶענְט צוּ טְרֶעטִין צוּ זֵיי.

הָאט עֶר גִיבֶּעטִין דֶעם זָקֵן אַז עֶר זָאל אִים לָאזִין אַרַיין גֵיין צוּ זֵיי. הָאט אִים דֶער זָקֵן גִיזָאגְט. ווייל דוּ בֶּעטְסְט מִיךְ. וֶועל אִיךְ דִיךְ יוֹא אַרַיין לָאזִין. לוּשְׁמִיר עֶס אִיז קֵיין שְׁטֵייגֶער נִיט אַז אַ מֶלֶךְ זָאל אַלֵין גֵיין. עַל כֵּן וֶועל אִיךְ דִיךְ אַרַיין לָאזִין נָאךְ מִיט אֵיינֶעם. הָאט עֶר זֵיי גִיעֶפִינְט אַ טִירְל.

זֶענֶען זֵיי אַרַיין גִיגַאנְגֶען. אוּן הָאט ווִידֶער פַארְשְׁלָאסִין דֶעם עִיגוּל. הָאט דֶער מֶלֶךְ גִיזָאגְט צוּם זָקֵן. ווִי קוּמְסְטוּ זִיךְ זֶעצִין אוֹיף מַיין אָרְט. הָאט עֶר אִים גִיזָאגְט. פַאר וָואס אִיז דָאס דַיין אָרְט. עֶס אִיז מַיין אָרְט.

זָאגְט דֶער מֶלֶךְ צוּם זָקֵן. דוּ הָאסְט פַאר מִיר קֵיין מוֹרָא נִיט. זָאגְט עֶר: נֵיין. זָאגְט עֶר ווִידֶער דוּ הָאסְט קֵיין מוֹרָא נִיט. אוּן הָאט זִיךְ אוֹיס גִיצוֹיגְן אוּן אִיז גִיוָוארְן זֵייעֶר גְרוֹיס בִּיז אִין הִימְל. אוּן הָאט אִים גִיוָואלְט אַיין שְׁלִינְגֶען.

זָאגְט דֶער זָקֵן. אִיךְ הָאבּ פָּארְט קֵיין מוֹרָא גָאר נִיט פַאר דִיר. נָאר אַז אִיךְ ווִיל. וֶועסְטוּ פַאר מִיר יוֹ אַ מוֹרָא הָאבִּין. אוּן אִיז גִיגַאנְגֶען. אוּן הָאט אַבִּיסְל מִתְפַּלֵל גִיוֶוען. אִיז גִיוָוארִין גְרוֹיסֶע וָואלְקִינְס. אוּן סֶע גִיוֶוען גְרוֹיסֶע דִינֶערְן. אוּן דֶער דִינֶער הַרְגִ״ט זֵיי זֵייעֶר אוֹיס.

זֶענֶען גִיהַרְגֶעט גִיוָוארְן אַלֶע זַיינֶע שָׂרֵי מְלוּכָה וָואס זֶענֶען מִיט אִים גִיוֶוען אוּן סֶע מֶער נִיט גִיבְּלִיבְּן נָאר דֶער מֶלֶךְ מִיט דֶעם אֵיינֶעם וָואס עֶר אִיז מִיט אִים גִיוֶוען דָארְט אִין דֶעם עִיגוּל. הָאט עֶר אִים גִיבֶּעטְן (דְהַיינוּ דֶער מֶלֶךְ הָאט גִיבֶּעטִין דֶעם זָקֵן) אַז דֶער דוּנֶער זָאל אוֹיף הֶערִין. הָאט אוֹיף גִיהֶערְט.

המשך אויף זייט 3

אַ צוים וָואס הִיט און רַאטֶעוֶועט

מֶען אִיז מְחַלֵל שַׁבָּת. דִי קִינְדֶער פַאנְגֶן אָן צוּ פַארְלִירְן דָאס גֶעדוּלְד, נוּ, זָאל זִיךְ שׁוֹין דֶער בָּאס אָפְּשְׁטֶעלְן, און מֶען זָאל שׁוֹין אַרָאפְּגֵיין, נוּ שׁוֹין, נוּ, נוווו.... וָואס נֶעמְט אַזוֹי לַאנְג!!!

עֶנְדְלִיךְ הָאט דֶער מַשְׁגִיחַ גֶעמָאלְדְן אַז מֶען גֵייט יֶעצְט אַרָאפּ אִין וַואלְד, דָארְטְן וֶועט מֶען זֶען אַלְטֶע הַייזֶער און אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע חוּרְבוֹת. זֵיי אַלֶע זֶענֶען אַרָאפּ פְרֵיילֶעךְ, און זִיךְ אַרָאפְּגֶעזֶעצְט אִין אַ רִינְג, און אָנְגֶעפַאנְגֶען זִינְגֶען 'נַפְשִׁי הַחֲזָקָה'. דֶערְנָאךְ הָאט דֶער מַשְׁגִיחַ צִיטִירְט פוּן וָואס מֶען הָאט גֶעלֶערְנְט אִין דִי מַעֲשֶׂה פוּן דֶעם חִגֵר וָואס דֶער בּוֹים אִיז מְרַמֵז

המשך פון זייט 12

אוֹיפְן גְרוֹיסְן צַדִיק וֶועלְכֶער אִיז אוּנְז מְחַזֵק מִיט אֱמוּנָה אַלֶעמָאל. דִי רִינְג אִיז דֶער צוֹים וָואס לֶערְנְט אוּנְז אַז מֶען טָאר נִשְׁט גֵיין אוֹיף אַ אָרְט וָואס אִיז מְסֻכָּן בְּרוּחָנִיוּת. דֶערְפַאר, הָאבְּן מִיר נִשְׁט גֶעקֶענְט אַרָאפְּגֵיין אוֹיף דִי עֶרְטֶער וָואס מִיר הָאבְּן אָרְגִינַאל גֶעוָואלְט, ווייל מִיר הָאבְּן אַ הֵיילִיגֶע צוֹים וָואס הִיט אוּנְז אָפּ אַז מִיר זָאלְן בְּלַייבְּן מִיט דִי אֱמוּנָה אִין הֵיילִיגְן בַּאשֶׁעפֶער.

דִי קִינְדֶער הָאבְּן זֵייעֶר הֲנָאָה גֶעהַאט, נִשְׁט נָאר פוּן דִי שְׁפַּאצִיר נָאר פוּן דִי לִמוּדִים וָואס מֶען הָאט גֶעלֶערְנְט אַז אַ אִיד קֶען נִשְׁט גֵיין וואוּ עֶר ווִיל, מִיר הָאבְּן אַ צוֹים וָואס הִיט אוּנְז פוּן אַלֶעם בֵּייזְן.

א׳ ב׳

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

~ ~ ~

דִי שֶׁפַע פוּן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט קוּמְט פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל! כָּל הָעוֹלָם נִזּוֹן מִתַּמְצִית שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שׁוֹתָה תְּחִלָּה.

~ ~ ~

דִי גַאנְצֶע וֶועלְט וֶוערְט גֶעשְׁפַּייזְט פוּן אֶרֶץ

פארזעצונג פון זייט 5

יִשְׂרָאֵל, אַמֶערִיקֶע וֶוערְט אוֹיךְ נִזּוֹן פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל! סְתַּם אַזוֹי קוּקְט דָאךְ אוֹיס אַז דִי גַאנְצֶע הַשְׁפָּעָה אִיז הַיינְט אִין אַמֶערִיקֶע, אָבֶּער דֶער אֱמֶת אִיז אַז אַמֶערִיקֶע וֶוערְט גֶעשְׁפַּייזְט פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוּן זֵיי שִׁיקְן צוּרִיק דָאס גֶעלְט קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל! (לְפִי טַעַם זְקֵנִים פַּרְשַׁת לך תשל״ה)

אונטערוועגנס

חָלוֹם אוּן בַּארוּאִיגְט אִירֶע זָארְגְן. נֵיין, דָוִד צְבִי אִיז אַ הֵיילִיג קִינְד, נָאר אַזוֹיוִוי דֶער סוֹד אִיז אַנְטְפְּלֶעקְט גֶעוָוארְן הָאט עֶר מֶער נִישְׁט קַיין עֶרְלוֹיבֶּעניִשׁ אַרָאפְּצוּקוּמֶען אוֹיף דֶעם עוֹלָם. אוּן עֶר הָאט צוּגֶעלֵייגְט אַז עֶר לוֹיבְּט אוּן דַאנְקְט אוֹיף דִי אַלֶע תּוֹרָה וָואס דָוִד צְבִי הָאט יָא זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ לֶערְנֶען מִיט אִים בִּיז אַהֶער. אוּן פוּן הַיינְט אָן זָאל עֶר לֶערְנֶען תּוֹרָה בַּיי הָרַב הַקָּדוֹשׁ רֶבִּי מִיכַל זְלָאטְשׁוּבֶער זי״ע.

דִי מַאמֶע הָאט זִיךְ בַּארוּאִיגְט אוּן פַארְשְׁטַאנֶען אַז אַצִינְד אִיז גֶעקוּמֶען דִי צַייט אַז אִיר הֵיילִיגֶער זוּן זָאל לֶערְנֶען תּוֹרָה מִתּוֹךְ יְגִיעָה וִוי אַלֶע אַנְדֶערֶע אוֹיף דֶעם עוֹלָם.

*

פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז נָאךְ אַזַא הִימְלִישֶׁע חִנּוּךְ אִיז רֶבִּי דָוִד צְבִי אוֹיסְגֶעשְׁטִיגְן אַ רִיז אִין תּוֹרָה אוּן עֲבוֹדָה. עֶר אִיז פַארְרֶעכְנְט גֶעוֶוען צְוִוישְׁן דִי גְּדוֹלֵי הַדּוֹר אִין יֶענֶע צַייט וֶועלְכֶע הָאבְּן גֶעשְׁרִיבְּן שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אִין הֲלָכָה.

אוֹיסֶער זַיין גְרוֹיסְקַייט אִין תּוֹרָה, וֶוערְט דֶערְצֵיילְט אוֹיף אִים אוֹיסְטֶערְלִישֶׁע מַדְרֵיגוֹת אִין פְּרִישׁוּת אוּן צִדְקוּת. פַאר פֶערְצִיג יָאר אִין אֵיין צִי הָאט עֶר זִיךְ נִישְׁט אַרַיינְגֶעלֵייגְט אִין אַ

פארזעצונג פון זייט 7

בֶּעט; עֶר פְלֶעגְט דְרִימְלֶען אָנְגֶעלַאנְט אוֹיפְן טִישׁ מִיט אָן אָנְגֶעצִינְדֶענֶעם לִיכְט צְווִישְׁן דִי פִינְגֶערְס אוּן וֶוען דָאס לִיכְט הָאט אוֹיסְגֶעבְּרֶענְט בִּיז צוּ זַיין הַאנְט הָאט עֶר גֶעשְׁפִּירְט דֶעם הִיץ אוּן זִיךְ אוֹיפְגֶעכַאפְּט ווַייטֶער מַמְשִׁיךְ צוּ זַיין אִין לֶערְנֶען.

צוּלִיבּ זַיין שְׁטַארְקֶע זְהִירוּת אוּן דִקְדּוּקִים, סְפֶּעצִיעל אִין דִי מִצְוָה פוּן נְטִילַת יָדַיִם, פְּלֶעגְט עֶר דוּרְכְאוֹיס דִי וָואךְ עֶסְן נָאר אוֹיסְגֶערֶעכְנְטֶע צְוֵויי מִיט אַ הַאלְבּ קוּכְן וָואס עֶנְטְהַאלְט נִישְׁט דֶעם שִׁיעוּר פוּן סְעוּדַת קֶבַע, כְּדֵי עֶר זָאל זִיךְ נִישְׁט דַארְפְן וַואשְׁן דִי הֶענְט. בְּלוֹיז שַׁבָּת הָאט עֶר זִיךְ גֶעוַואשְׁן צוּ סְעוּדַת שַׁבָּת מִיט אָן אַ שִׁיעוּר חוּמְרוֹת אוּן הִדּוּרִים.

נִישְׁט אוּמְזִיסְט הָאט עֶר זִיךְ עֶרְוָוארְבְן דֶעם צוּנָאמֶען, ״דֶער גְרוֹיסֶער רֶבִּי דָוִד צְבִי״. עֶר אִיז אוֹיפְגֶענוּמֶען גֶעוָוארְן אַלְס רַב אִין עֶטְלִיכֶע גְרוֹיסֶע שְׁטֶעט אִין אוּקְרַיינֶע וִוי שַׁארִיגְרַאד, פַּארְמֶערָאן, מַאנִיסְטְרִישְׁץ, סָארְקָא, מָאהָלוּב, אוּן נָאךְ, אוּן אַלְס הוֹיפְּט רַב אוּן פּוֹסֵק אִיבֶּער דִי גַאנְצֶע פָּאדָאלְיֶע אוּמְגֶעגְנְט וָואס אִיז בַּאשְׁטַאנֶען פוּן אוּמְגֶעפֶער דְרַיי אוּן אַכְצִיג שְׁטֶעטְלֶעךְ אוּן דֶערְפְלֶעךְ.

בַּיי אָט דֶעם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ הָאט רֶבִּי נָתָן זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ וֶוערְן אַן אֵיידֶעם!

:pe ______________

לאמיר זיך פארהערן

בחינה אויף סיפורי מעשיות

די דריטע מעשה - דער הינקעדיגער (5)

א. ווער דערציילט די מעשה פון דעם חכם - זקן ? פאר וועמען?

- ☐ דער מלך צו דער וואלקן
- ☐ דער שליח צו דעם מלך
- ☐ דער וואלקן צו דעם שליח

ב. וואס האט ער געמאכט די גאנצע מדינה?

- ☐ פאר חכמים
- ☐ פאר גרויסע חכמים
- ☐ פאר אפיקורסים

ג. צו וואו, וויל זיך דער חכם אוועקלאזן? און פארוואס?

- ☐ אין א אנדערע שטאט, צו האבן וואס צו עסן
- ☐ אין א אנדערע שטאט, נישט צו ווערן גע'הרג'עט
- ☐ אין מדבר, כדי צו בלייבן ביי אונזער אמונה

ד. וואס האט דער חכם געמאכט אז מ'זאל נישט קענען צוטרעטן צו זיי?

- ☐ א גרויסער מויער
- ☐ א עגול ארום זיי
- ☐ ער איז אריין אין א פאלאץ

ה. וואס וואלט געשען ווען מ'טרונקט אן דעם בוים?

- ☐ וואלט פון די שדים גארנישט געבליבן
- ☐ וואלטן די שדים משוגע געווארן
- ☐ וואלטן די שדים באקומען כח

ו. פארוואס איז נישט גענוג אז מ'גראבט איין מאל ארום דעם בוים?

- ☐ ווייל די רעדערס מאכן קריג צווישן מלכים, ווערט מלחמות, קען צוקומען וואסער צו דעם בוים
- ☐ ווייל די רעדערס מאכן קריג צווישן מלכים, ווערט מלחמות, ווערט ערד ציטערנישן, פאלט די ערד ארום דעם גראבן, קען צוקומען וואסער צו דעם בוים
- ☐ ווייל ס'קומט א גאנצן צייט וואסער פון טייך

ז. פארוואס איז ער נישט מצליח צו אויסרייסן דעם בוים?

- ☐ ווייל ס'איז זייער א שטארקער בוים
- ☐ ווייל מ'נעמט אים צו די כח
- ☐ ווייל די בוים געבט א געשריי פאלט אויף אים א גרויסער פחד

ח. וואס האט דער מלך געטון צו ווייזן זיין כח?

- ☐ ער איז געווארן א וואלקן
- ☐ ער האט ארויס גענומען א גרויסע שווערד
- ☐ ער איז געווארן זייער גרויס ביז אין די הימל

ט. וואס האט דער חכם געטון?

- ☐ ער האט ארויס געטראגן דעם מלך פון דעם עיגול
- ☐ ער האט זייער מורא געהאט און זיך מכניע געווען
- ☐ ער האט אביסל מתפלל געווען זענען גע'הרג'עט געווארן די שרי מלוכה

י. וואס האט דער מלך געזאגט פאר דעם זקן ?

- ☐ ער זאל אוועק גיין פון דעם פלאץ
- ☐ אז ער האט נישט מורא
- ☐ ער האט אים צוגעזאגט אז זיי וועלן קיינמאל נישט מזיק זיין, זיין גאנצע משפחה

נָאר דָאס זָאלְט אִיר זֶעהְן תָּמִיד צו טָאן. אָן צוּ טְרֶענְקֶען בַּיימֶער - מיט פיל הצלחה

ליכטיגע ווערטער

וועלכע ענין וואס ווערט דערמאנט אין די מעשה האט דער רבי געזאגט "ביי די וועלט איז עס א קליינע זאך און ביי מיר איז עס א גרויסע זאך?"

תשובות אויף פאריגע וואך: וואו נאך ווערט דערמאנט אין סיפורי מעשיות דאסווארט מכשפים? מעשה ה': און ער האט גערופן די מכשפים.

וועלכע ענין וואס דערט דערמאנט אין די מעשה האט דער הייליגער רבי זיך געהייסן מרחק זיין? ליצנות, דאקטוירים.

געווינער אויף די בחינות פון 'חגר #4' איז הילד הח' יעקב ברוך, בית שמש כתה ג1' 3653****

די מתנה קען מען באקומען ביים משגיח אין חדר ברסלב ר' יואל יאראוויטש הי"ו

צו ענטפערן די בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5-3333-72 646-585-3040

אַ צוּם וָואס הִיט און רַאטֶעוֶועט

די וָואךְ הָאבְּן מִיר גֶעלֶערְנְט אִין די מַעֲשֶׂה אַז אַ חָכָם הָאט גֶעוָואלְט גֶערַאטֶעוֶועט וֶוערְן פוּן דֶער קֶענִיג וָואס הָאט גֶעמַאכְט די גַאנְצֶע מְדִינָה פַאר אֶפִּיקוֹרְסִים, און עֶר הָאט גֶעטְרַאכְט וָואס עֶר קֶען טוּן אַז זֵיי זָאלְן בְּלַייבְּן מִיטְן אֱמוּנָה אִין בַּאשֶׁעפֶער. הָאט עֶר גֶעזָאגְט אַ שֵׁם, און עֶר אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אִין מִדְבָּר, אָבֶּער עֶס אִיז אִים נִישְׁט גֶעפָּאלְן. אַזוֹי הָאט עֶר פְּרוּבִּירְט עֶטְלִיכֶע מָאל, און דַאן הָאט עֶר גֶעזָאגְט נָאךְ אַ שֵׁם, און עֶס הָאט אִים מִיט זַיין גַאנְצֶע מִשְׁפָּחָה גֶעבְּרֶענְגְט צוּ אַן אַנְדֶערֶע מִדְבָּר וָואס אִיז גֶעוֶוען נָאנְט צוּ די צְוֵויי טוֹיזְנְט בֶּערג. אָבֶּער עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶע סַכָּנָה אַז עֶר קֶען גֶעשֶׁעדִיגְט וֶוערְן און נִשְׁפַּע וֶוערְן פוּן זֵיי צוּם שְׁלֶעכְטְס. וָואס זָאל עֶר טוּן צוּ גֶערַאטֶעוֶועט וֶוערְן? הָאט עֶר גֶעמַאכְט אַ רִינְג אַרוּם אַז קֵיינֶער זָאל זִיךְ נִישְׁט קֶענֶען דֶערְנֶענְטֶערְן.

עֶס אִיז דָא אַ בּוֹים, וָואס אוֹיבּ עֶס וֶוערְט אָנְגֶעטְרוּנְקֶען בְּלַייבְּט גַארְנִישְׁט אִיבֶּער פוּן די שֵׁדִים. דֶערְפַאר שְׁטֵייעֶן די שֵׁדִים און גְרָאבְּן יֶעדֶעס מָאל וֶוען עֶס גֶעשֶׁעט אַן עֶרְד צִיטֶערְנִישׁ צוּ צוּרִיקְהַאלְטְן די וַואסֶער פוּן די בּוֹים. יֶעדֶעס מָאל וֶוען זֵיי הָאבְּן אַ נַייעֶ קֶענִיג, קוּמְט עֶר מִיט פְרֵייד און פְּרוּבִּירְט צוּ אוֹיסְרַייסְן דֶעם בּוֹים.

כְּדֵי מִיר זָאלְן זִיךְ מְחַזֵּק זַיין מִיט די דָאזִיגֶע דִיבּוּרִים אוֹיף לְמַעֲשֶׂה, לָאמִיר אַרוֹיפְגֵיין אוֹיפְן בָּאס וָואס פִירְט די חֵדֶר אִינְגֶלֶעך אוֹיף אַן אוֹיסְפְלוּג (שְׁפַּאצִיר). מִיטְוָואךְ אִינְדֶערְפְרִי' שְׁטֵייעֶן אוֹיף כִּתָּה ז' ח' ט' זֵייעֶר פְרִי צוּם עֶרְשְׁט גֵייעֶן זֵיי דַאוֶונֶען אִין דֶער הֵיכַל הַתְּפִלָּה, נָאכְן דַאוֶונֶען שְׁטֵייעֶן זֵיי מִיט די טֶעשְׁלֶעך אוֹיף די פְּלֵייצֶעס, פִיל פְלֶעשֶׁער וַואסֶער אִין די הֶענְט, און אַ הִיטְל אוֹיפְן קָאפּ, און גֵייעֶן אַרוֹיף אוֹיפְן בָּאס. הַיינְט גֵייעֶן זֵיי פָּארְן צוּ שֵׁיינֶע פְלֶעצֶער נָאךְ וָואס זֵיי הָאבְּן מֶשֶׁךְ דֶעם גַאנְצֶע יָאר גֶעלֶערְנְט פְלֵייסִיג מִיט חֵשֶׁק און שִׂמְחָה.

די גַאסְן זֶענֶען לַאנְג, און די קִינְדֶער פְּרוּבִּירְן צוּ דֶערְגֵיין וואוּ אַהִין זֵיי פָּארְן. וָואלְוִוי טַעֲנָה'ט אַז מֶען גֵייט מִתְפַּלֵּל זַיין בַּיי עֶפֶּעס אַ קֶבֶר, און דֶערְנָאךְ גֵייט מֶען גֵיין צוּפִּיס פַאר אַ הַאלְבֶּע שָׁעָה בִּיז מֶען וֶועט אָנְקוּמֶען צוּ אַ קְוַואל, און דָארְטְן וֶועט מֶען זִיךְ אָנְגִיסְן מִיט קַאלְט וַואסֶער. יִשַׁעְי' מֶערְקְט אָבֶּער אָן, אַז מֶען אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען בַּיי אַ קְוַואל, און די יָאר אִיז עֶר זִיכֶער אַז מֶען גֵייט פָּארְן צוּ רִיזִיגֶע פַּארְק אוּנְטֶערְהַאלְטוּנְגֶען (רַיידְס).

אָט שְׁטֶעלְט זִיךְ דֶער בָּאס אָפּ, און די קִינְדֶער וֶוערְן גֶעבֶּעטְן נִישְׁט אַרָאפְּצוּגֵיין. דֶער מְלַמֵּד און דֶער מַשְׁגִּיחַ גֵייעֶן אַרָאפּ און דֶערְוַוייטֶערְן זִיךְ. אַלֶע קוּקְן אוֹיף זֵיי, מִיט אַ פְרֶעגְנְדִיגֶע בְּלִיק, 'וואוּ אִיז מֶען דָא אָנְגֶעקוּמֶען?'

נָאךְ אַבִּיסְל צַייט קֶערְן זֵיי זִיךְ אוּם, און דֶער מַשְׁגִּיחַ דֶערְצֵיילְט אוֹיפְן הוֹיכְהִילְכֶער אַז מֶען קֶען נִישְׁט אַרָאפְּגֵיין פוּן די בָּאס, וַוייל עֶס זֶענֶען דָא דָארְט גֶעווּיסֶע פַארְשׁוֹינֶען וָואס וֵוייסְן נִישְׁט וִוי אַזוֹי' מֶען בְּרוּיךְ זִיךְ אָנְטוּן. אַ מֶענְטְשׁ הָאט אַ צֶלֶם אֱלֹקִים וָואס מֶען דַארְף זֵייעֶר הִיטְן.

נָאכְן פָּארְן אַ פֶערְטְל שָׁעָה, שְׁטֶעלְט זִיךְ דֶער בָּאס ווידֶער אָפּ, דֶער מְלַמֵּד און דֶער מַשְׁגִּיחַ גֵייעֶן אַרָאפּ, קוּקְן זִיךְ אוּם אִין גַאנְצְן גֶעגְנְט, און פַארְלַאנְגֶען פוּנֶעם דְרַייוֶוער צוּ פָּארְן צוּ אַ דְרִיטֶע פְּלַאץ. ווידֶער אַמָאל נֶעמְט דֶער מַשְׁגִּיחַ דָאס וָוארְט און זָאגְט פַאר די קִינְדֶער אַז מֶען אִיז אָנְגֶעקוּמֶען צוּ אַ פְּלַאץ וואוּ

המשך אויף זייט 9

חלק מהוצאת הגליון נתנדב ע"י
הר"ר משה חיים וויינגארטן הי"ו
לרגל הולדת הבת למזל טוב

חלק מהוצאת הגליון נתנדב ע"י
הר"ר מנחמן מארקוס הי"ו
לרגל הולדת התאומים למזל טוב

חלק מהוצאת הגליון נתנדב ע"י
הרוצה בעילום שם
לרגל הולדת הבן למזל טוב